

Møder hen, inden det lykkes at tilvejebringe Enighed imellem de forskjellige constitutionelle Magter om en hensigtsmæssig Ordning af de communale Forhold; der er dernæst gjort Forsøg paa at bevise, at der virkelig er en Strid mellem den nu bestaaende Valglov og Loven om Hartfornets Egalisation — jeg maa tilstaae, at det ikke er lykkedes mig i den Henseende at komme til Klarhed eller til nogen endelig Mening, naagtet jeg med Opmærksomhed har fulgt de forskjellige Foredrag, og det vil for mig være en Grund til at ønske denne Sag nøiere behandlet og drøftet, for at dette Punkt for det Første kunde blive tilstrækkelig opklaret. Men lad os nu antage, at der virkelig er en Strid mellem den for Amtsrådene bestaaende Valglov paa den ene Side og hiin ene Paragraph i Grundloven og Loven om Hartfornets Egalisation paa den anden Side, lad os gaae ud derfra som Noget, der er indrømmet, og saa spørge os selv: er det da en hensigtsmæssig Maade at tillempe den for Amtsrådene nu bestaaende Valglov efter Loven om Hartfornets Egalisation? det er egentlig det Spørgsmaal, der foreligger, og naar vi nu holde fast ved, at der ikke er Tale om den i og for sig hensigtsmæssigste og ønskeligste Ordning af Forholdet, men kun om den lempeligste Maade at løse Modsatningen paa, saa forekommer det mig ikke, at man kan ansee den Bei, den ærede Forslagsstiller har slaaet ind paa, for enten hensigtsmæssig eller ønskelig. Det er indrømmet her fra flere Sider, at Eiendomsforholdene skulle og bør gjøre sig gjældende i et større og videre Omfang med Hensyn til de communale Forhold end med Hensyn til Statsforholdene; jeg skal ikke indlade mig paa dette Spørgsmaal, men derimod blot gjøre opmærksom paa, at, saaledes som Forslaget foreligger, kan det hændes, at vi faae et Amtsråd, bestaaende blot af Fæstere, blot af Brugere, af Forpagtere; jeg siger, det kan hændes, at de, der ikke eie en Godsbred Jord af Amtet, komme til at raade over hele Amtets Formue, til at gjøre Gjæld paa Amtets Vegne. (Jesperen: der er en Amtmand og en Provst!) Amtmanden og Provsten eie ikke en Godsbred af Amtet. (Tscherning: Staten, den staaer ovenover.) Man nævner Staten og Embedsmænd, men

jeg siger, at naar man indrømmer, at Eiendomsforholdene her skulle gjøre sig gjældende i et videre Omfang, saa er det mig ikke ret forklarligt, hvorledes der med et saadant Forslag, i den Stikkelse, hvori det nu foreligger, med den Mulighed, at der af alle Medlemmer i Amtsrådet ikke var en eneste, der eiede en Godsbred af Amtet, kan være Tale derom. Læg vel Mærke til, at paa Bornholm, hvorfra den ærede Rigsdagsmand nu vil overføre Forholdet, er Selveiendom det langt Overveiende; der er Fæstet, hvis der overhovedet er Fæste, næsten udelukkende Arvefæste, og Arvefæste staaer her ved Siden af Selveiendom, simpelt Fæste er der kun i et meget ringe Omfang. Jeg finder, at det er en alfor ulempeelig Maade at løse denne Modsatning paa, og hvis de Herrer ere enige med mig, saa skulde jo den lempeligste Maade være den hensigtsmæssigste. Naar jeg desuagtet skal stemme for, at dette Lovforslag gaaer til anden Behandling, i det Haab at det ærede Thing vil bifalde, at der nedsættes et Udvalg til at tage det under nærmere Overveielse, saa er det fordi, om man skulde finde, det var nødvendigt at tilvejebringe en Lempning, denne Lempning da ogsaa kunde skee paa den lempeligste Maade. Jeg kunde saaledes for mit Vedkommende vel finde, at det var et mere lempeligt Forslag, om man havde sagt, at de, som eie over 25 Tdr. Hartforn i Amtet, skulde udøve den samme Valgret, som tidligere tilkom Sædegaardseierne. (Stemmer: Nei! Tscherning: Maa jeg bede om Ordet.) Ja, jeg siger heller ikke, at dette Forslag tiltaler mig, det tiltaler mig aldeles ikke, men der er jo her ikke Tale om det i og for sig Ønskeligste, men kun om at bringe det nu Bestaaende i Samklang med de andre Love, som senere ere givne; dette er Udgangspunktet, og naar vi gaae ud derfra, troer jeg, at et saadant Forslag vilde være ganske anderledes i Samklang med hele den bestaaende Lovgivning, end det, der er kommet frem fra den ærede Rigsdagsmand. Jeg skal altsaa, saaledes som Sagen stiller sig for mig, idet jeg gjentagende maa bemærke, at der for mig ikke er Tale om noget, der skulde kunne foregribe en tilkommende Ordning af de communale Forhold, og at jeg derfor ønsker, at man